

UDKAST

18/12-2024

Forslag

Til

Lov om ændring af lov om arbejdsmiljø

(Ophævelse af Arbejdstilsynets særlige tavshedspligt ved samtykke)

§ 1

I lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 2062 af 16. november 2021, som senest ændret ved lov nr. 629 af 11. juni 2024, foretages følgende ændringer:

1. I § 79, stk. 2, indsættes efter »klage«: »over arbejdsmiljøet, jf. dog stk. 3«.

2. I § 79 indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. En person, der klager over arbejdsmiljøet til Arbejdstilsynet, kan give digitalt samtykke til, at Arbejdstilsynets særlige tavshedspligt efter stk. 2 ophæves, jf. dog stk. 4. Samtykket kan ikke tilbagekaldes.«

3. I § 79 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Samtykke efter stk. 3 kan kun gives af en person, der er fyldt 18 år.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2025.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Ophævelse af Arbejdstilsynets særlige tavshedspligt ved samtykke

2.1.1. Gældende ret

- 2.1.2. Beskæftigelsesministeriets overvejelser
- 2.1.3. Den foreslåede ordning
3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Klimamæssige konsekvenser
7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Regeringen finder, at det skal være muligt for personer, der klager over arbejdsmiljøforhold til Arbejdstilsynet, at give samtykke til, at Arbejdstilsynets særlige tavshedspligt om arbejdsmiljøklager ophæves. Dermed bliver det muligt for Arbejdstilsynet at anvende indholdet af en arbejdsmiljøklage, fx fotos og videooptagelser af formodede lovovertrædelser, som en del af dokumentationsgrundlaget for en myndighedsafgørelse om overtrædelse af arbejdsmiljøloven.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Ophævelse af Arbejdstilsynets særlige tavshedspligt ved samtykke

2.1.1. Gældende ret

Det fremgår af § 79, stk. 2, i lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 2062 af 16. november 2021, at Arbejdstilsynet ikke over for arbejdsgiveren eller andre må oplyse, at Arbejdstilsynet har modtaget en klage.

Ifølge bemærkningerne til § 79, stk. 2, er § 79, stk. 2, en særlig tavshedspligtbestemmelse, som udvider den almindelige tavshedspligt efter forvaltningsloven og straffeloven.

Bestemmelsen er en videreførelse af en tilsynssvarende bestemmelse i § 50, stk. 2, i den tidligere gældende lov nr. 226 af 11. juli 1954 om almindelig arbejderbeskyttelse. Heraf fremgik det, at arbejderen eller dennes tillidsmænd havde fri adgang til at gøre anmeldelse til Arbejdstilsynet, og at sådanne anmeldelser skulle betragtes som strengt fortrolige. § 50, stk. 2, blev indsat for at bringe loven i overensstemmelse med artikel 15 i ILO konvention nr. 81 om arbejdstilsyn inden for industri og handel, jf. Folketingstidende 2009-2010 tillæg A, L126 som fremsat, s. 12.

Tavshedspligten efter § 79, stk. 2, har til formål at beskytte en ansat, som klager til Arbejdstilsynet over arbejdsmiljøforhold mod, at Arbejdstilsynet videregiver oplysninger om klagen til arbejdsgiveren eller andre. Bestemmelsen har således til formål at sikre den ansattes anonymitet for at beskytte den ansatte mod eventuelle ansættelsesmæssige konsekvenser eller andre repressalier fra arbejdsgiveren foranlediget af en klage til Arbejdstilsynet.

§ 79, stk. 2, indeholder en beskyttelse mod videregivelse af oplysninger om klagens indhold, oplysninger som identificerer klageren, oplysninger om at der er klaget, og oplysninger om at et tilsynsbesøg foretages på baggrund af en klage.

I relation til almindelige tilsynsopgaver betyder bestemmelsen, at Arbejdstilsynets medarbejdere ikke må oplyse, om et tilsynsbesøg foretages som følge af en klage, eller at Arbejdstilsynet har modtaget en klage.

Bestemmelsen har tillige betydning for adgangen til aktindsigt efter forvaltningsloven og offentlighedsloven, idet adgangen til aktindsigt begrænses.

Arbejdstilsynet har en fast praksis for at administrere § 79, stk. 2, således, at Arbejdstilsynet heller ikke videregiver oplysninger om arbejdsmiljøklager modtaget fra andre end ansatte, fx private borgere. Det sker for at sikre en effektiv beskyttelse af de ansatte, herunder at arbejdsgiveren ikke ud fra Arbejdstilsynets oplysninger og sammenhængen i øvrigt bliver i stand til at udlede, hvornår Arbejdstilsynet kommer på baggrund af en klage fra en ansat, en privat borger mv. eller uden en forudgående klage.

Efter gældende ret er der ingen undtagelser til den absolutte tavshedspligt efter § 79, stk. 2.

2.1.2. Beskæftigelsesministeriets overvejelser

En klage over arbejdsmiljøet indeholder oplysninger om, hvordan klageren oplever arbejdsmiljøet på et konkret arbejdssted. Herudover kan en klage over arbejdsmiljøet indeholde materialer såsom fotos og videooptagelser.

Der kan dermed være tale om oplysninger og materialer, som kan bidrage til at oplyse en sag med henblik på Arbejdstilsynets vurdering af, om en virksomhed har overtrådt arbejdsmiljøloven og skal modtage en reaktion fra Arbejdstilsynet.

Den absolutte tavshedspligt efter § 79, stk. 2, betyder imidlertid, at Arbejdstilsynet på et tilsynsbesøg ikke må forelægge indholdet af klagen for arbejdsgiveren eller de ansatte. Tavshedspligten betyder også, at Arbejdstilsynet ikke kan anvende indholdet af klagen, herunder fotos og videooptagelser, som en del af dokumentationsgrundlaget for en eventuel myndighedsafgørelse om overtrædelse af arbejdsmiljøloven, idet Arbejdstilsynet herved ville afsløre at have modtaget en klage samt indholdet af klagen.

Arbejdstilsynet oplever i praksis tilfælde, hvor Arbejdstilsynet ikke har mulighed for at oplyse en sag tilstrækkeligt til at kunne konstatere en overtrædelse af arbejdsmiljøloven, selvom indholdet af en klage over arbejdsmiljøet giver Arbejdstilsynet en konkret mistanke om en eller flere overtrædelser af arbejdsmiljøloven. Det kan fx være i en situation, hvor Arbejdstilsynet modtager en klage, der indeholder en videooptagelse af ulovligt asbestarbejde, fx højtryksspuling af et asbesttag, som arbejdsmiljølovgivningen forbyder, men hvor arbejdet med asbest er afsluttet, når Arbejdstilsynet kommer på tilsynsbesøg. Er arbejdet afsluttet på tidspunktet for tilsynsbesøget, kan Arbejdstilsynet typisk kun gøre sig få eller slet ingen iagttagelser af arbejdsmiljøforholdene på arbejdsstedet. Det er heller ikke altid muligt efterfølgende at indhente tilstrækkelige oplysninger fra arbejdsgiveren og de ansatte til at kunne vurdere, om der er sket en overtrædelse af arbejdsmiljøloven. Blandt andet i disse situationer vil det kunne bidrage til Arbejdstilsynets sagsoplysning, at Arbejdstilsynet har mulighed for at forelægge indholdet af en arbejdsmiljøklage for arbejdsgiveren og de ansatte, ligesom det vil styrke Arbejdstilsynets muligheder for at kunne reagere over for overtrædelser af arbejdsmiljøloven, at indholdet af en klage kan anvendes som en del af dokumentationsgrundlaget for en myndighedsafgørelse om overtrædelse af arbejdsmiljøloven.

Beskæftigelsesministeriet finder derfor, at arbejdsmiljøloven bør indeholde en mulighed for, at en person, der klager over arbejdsmiljøet til Arbejdstilsynet, frivilligt kan give samtykke til, at Arbejdstilsynets særlige tavshedspligt ophæves. Det er Beskæftigelsesministeriets vurdering, at klagere, der er fyldt 18 år, vil kunne overskue de mulige konsekvenser af en ophævelse af den særlige tavshedspligt og selv vil være i stand til at tage stilling til, om vedkommende ønsker at opretholde klagens fortrolighed eller ej. Klageren vil forud for sit valg skulle informeres om, hvad en ophævelse af tavshedspligten indebærer.

Formålet med en lovændring er at skabe en mere hensigtsmæssig balance mellem på den ene side hensynet til at beskytte en ansat mod en risiko for ansættelsesmæssige konsekvenser eller andre repressalier fra arbejdsgiveren foranlediget af en klage til Arbejdstilsynet, og på den anden side hensynet til, at Arbejdstilsynet får bedre muligheder for at kunne reagere over for overtrædelser af arbejdsmiljøloven, herunder også alvorlige overtrædelser.

Beskæftigelsesministeriet finder, at en undtagelse fra hovedreglen om at behandle klager med absolut fortrolighed, vil være i overensstemmelse med artikel 15 i ILO konvention nr. 81, idet det fremgår af ILO's gældende *Guidelines on general principles of labour inspection* fra 2022, at der på nationalt niveau kan lovgives om undtagelser fra kravet om at behandle klager over arbejdsmiljøet med absolut fortrolighed.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at det præciseres i § 79, stk. 2, vedrørende Arbejdstilsynets særlige tavshedspligt, at bestemmelsen alene gælder for klager over arbejdsmiljøet, således at det tydeliggøres, at bestemmelsen ikke gælder for fx klager over afgørelser fra Arbejdstilsynet. Dette er en klarificering af allerede gældende ret.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en ny bestemmelse i § 79, stk. 3, hvorefter personer, der klager over arbejdsmiljøet til Arbejdstilsynet, får mulighed for at give digitalt samtykke til, at Arbejdstilsynets særlige tavshedspligt efter § 79, stk. 2, ophæves. Samtykket kan ikke tilbagekaldes.

Den foreslåede lovændring indebærer, at både ansatte og andre personer, fx private borgere, får mulighed for at give digitalt samtykke til, at Arbejdstilsynets særlige tavshedspligt efter § 79, stk. 2, ophæves.

Modtager Arbejdstilsynet en klage over arbejdsmiljøet fra flere personer, der klager i forening, vil en ophævelse af Arbejdstilsynets tavshedspligt efter § 79, stk. 2, kræve, at alle disse personer afgiver samtykke til ophævelse af klagens fortrolighed.

Den foreslåede ændring indebærer endvidere, at samtykke til, at Arbejdstilsynets særlige tavshedspligt efter § 79, stk. 2, ophæves, kun kan gives digitalt og således ikke mundtligt eller på anden skriftlig vis.

Ved ”digitalt samtykke” efter § 79, stk. 3, skal forstås, at personen, der klager over arbejdsmiljøet til Arbejdstilsynet, via en digital løsning, som Arbejdstilsynet stiller til rådighed, får mulighed for at give samtykke til, at Arbejdstilsynets særlige tavshedspligt efter § 79, stk. 2, ophæves.

For borgere, der er undtaget fra kravet om digital selvbetjening, eller for borgere, der i øvrigt ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening på grund af særlige forhold, vil Arbejdstilsynet tilbyde et alternativ til digital selvbetjening.

Forslaget indebærer endvidere, at et samtykke til, at Arbejdstilsynets særlige tavshedspligt efter § 79, stk. 2, ophæves, skal gives på et informeret grundlag. Det betyder, at personen, der overvejer at give afkald på klagens fortrolighed, af Arbejdstilsynet skal informeres om, hvad klagen kan anvendes til, og hvilke konsekvenser en ophævelse af den særlige tavshedspligt eventuelt kan få for personen, hvis Arbejdstilsynet videregiver oplysninger om klagen til arbejdsgiveren og andre. Personen skal også informeres om, at samtykket ikke kan tilbagekaldes.

Et samtykke til, at Arbejdstilsynets særlige tavshedspligt efter § 79, stk. 2, ophæves, kan kun gives i forhold til den aktuelle arbejdsmiljøklage og gælder således ikke for personens eventuelle tidligere eller fremtidige klager over arbejdsmiljøet.

Ved en ophævelse af Arbejdstilsynets særlige tavshedspligt efter § 79, stk. 2, må Arbejdstilsynet videregive oplysninger om klagen til arbejdsgiveren og andre, herunder oplysninger om, at Arbejdstilsynet har modtaget en klage, hvem der har klaget, indholdet af klagen, og at Arbejdstilsynet kommer på tilsynsbesøg på baggrund af en klage.

Samtykke til, at Arbejdstilsynets særlige tavshedspligt efter § 79, stk. 2, ophæves, indebærer også, at klagen over arbejdsmiljø vil være omfattet af de almindelige regler om aktindsigt efter reglerne i forvaltningsloven og offentlighedsloven.

Det foreslås desuden, at der indsættes en ny bestemmelse i § 79, stk. 4, hvorefter unge under 18 år er afskåret fra muligheden for at give samtykke til, at tavshedspligten efter § 79, stk. 2, ophæves. Baggrunden for den foreslåede begrænsning i personkredsen, der kan give samtykke, er, at klager bør have en vis alder og modenhed for, at det kan forventes, at vedkommende kan overskue konsekvenserne af et samtykke efter § 79, stk. 3.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske konsekvenser eller implementeringskonsekvenser for det offentlige.

Følgende principper for digitaliseringsklar lovgivning er iagttaget:

1) Enkle og klare regler, 2) digital kommunikation og 5) Tryk og sikker datahåndtering.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget vurderes ikke at medføre økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes kun at medføre mindre administrative konsekvenser for borgerne i de tilfælde, hvor borgerne frivilligt vælger at give samtykke til, at den særlige tavshedspligt ophæves.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes ikke at medføre klimamæssige konsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes ikke at medføre miljø- og naturmæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke en implementering af EU-regulering eller andre EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den ... til den ... været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

...

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, an- før »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, an- før »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	I mindre omfang
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Ingen	
Er i strid med principperne for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det fremgår af § 79, stk. 2, i lov om arbejdsmiljø, at Arbejdstilsynet ikke over for arbejdsgiveren eller andre må oplyse, at Arbejdstilsynet har modtaget en klage.

Det foreslås, at der i § 79, *stk. 2*, efter »klage« indsættes »over arbejdsmiljøet, jf. dog *stk. 3*.«. Hermed bliver det præciseret, at Arbejdstilsynets særlige tavshedspligt efter bestemmelsen kun vedrører klager over arbejdsmiljøet og ikke andre klager, fx klager over afgørelser fra Arbejdstilsynet. Præciseringen medfører ikke ændringer af gældende ret og praksis.

Med den foreslåede ændring vil bestemmelsen også henlede opmærksomheden på, at der i § 79, *stk. 3*, er en undtagelse til Arbejdstilsynets særlige tavshedspligt efter § 79, *stk. 2*.

Til nr. 2

Det fremgår af § 79, stk. 2, i lov om arbejdsmiljø, at Arbejdstilsynet ikke over for arbejdsgiveren eller andre må oplyse, at Arbejdstilsynet har modtaget en klage.

Det foreslås, at der i § 79 efter *stk. 2* indsættes et stykke 3, hvorefter en person, der klager over arbejdsmiljøet til Arbejdstilsynet, kan give digitalt samtykke til, at Arbejdstilsynets særlige tavshedspligt efter *stk. 2* ophæves, jf. dog *stk. 4*. Samtykket kan ikke tilbagekaldes.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at personer, der klager over arbejdsmiljøet til Arbejdstilsynet, får mulighed for at give digitalt samtykke til, at klagens fortrolighed ophæves.

Den foreslåede ændring vil indebære, at både ansatte og andre klagere, fx private borgere, får denne mulighed. Bestemmelsen henleder dog opmærksomheden på, at der i § 79, stk. 4, er en indskrænkelse af personkredsen, der har mulighed for at give samtykke efter bestemmelsen.

Modtager Arbejdstilsynet en klage over arbejdsmiljøet fra flere personer, der klager i forening, vil en ophævelse af Arbejdstilsynets tavshedspligt efter § 79, stk. 2, kræve, at alle disse personer afgiver samtykke til ophævelse af klagens fortrolighed.

Den foreslåede ændring vil endvidere indebære, at samtykke til, at Arbejdstilsynets særlige tavshedspligt efter § 79, stk. 2, ophæves, kun kan gives digitalt og således ikke mundtligt eller på anden skriftlig vis.

Ved »digitalt samtykke« i den foreslåede bestemmelse forstås, at personen, der klager over arbejdsmiljøet til Arbejdstilsynet, via en digital løsning, som Arbejdstilsynet stiller til rådighed, får mulighed for at give samtykke til, at Arbejdstilsynets særlige tavshedspligt efter § 79, stk. 2, ophæves.

For borgere, der er undtaget fra obligatorisk digital selvbetjening, eller for borgere, der i øvrigt ikke må forventes at kunne anvende digital selvbetjening på grund af særlige forhold, vil Arbejdstilsynet tilbyde et alternativ til digital selvbetjening i lighed med det koncept, der bl.a. er indført med de såkaldte fire bølgelove om digital selvbetjening fra 2012–2015. Disse borgere vil ved henvendelse til Arbejdstilsynet, få mulighed for at give samtykke, enten mundtligt eller skriftligt, afhængigt af den enkelte borgers behov.

Den foreslåede lovændring vil endvidere indebære, at en person, der har givet samtykke til, at Arbejdstilsynets særlige tavshedspligt efter stk. 2 ophæves, ikke kan tilbagekalde sit samtykke. Det betyder, at et afgivet samtykke modtaget af Arbejdstilsynet ikke kan tilbagekaldes.

Personen, der overvejer at give samtykke til, at Arbejdstilsynets særlige tavshedspligt efter § 79, stk. 2, ophæves, vil skulle informeres af Arbejdstilsynet om, hvad klagen kan anvendes til, og hvilke konsekvenser en ophævelse af tavshedspligten efter § 79, stk. 2, eventuelt kan få for personen, hvis Arbejdstilsynet videregiver oplysninger om klagen til arbejdsgiveren og andre. Personen skal også informeres om, at samtykket ikke kan tilbagekaldes. Denne information skal gives forud for afgivelsen af samtykket, således at

samtykket gives på et informeret grundlag. Informationen er en forudsætning for, at der kan gives samtykke.

Et samtykke til, at Arbejdstilsynets særlige tavshedspligt efter § 79, stk. 2, ophæves, kan kun gives i forhold til den aktuelle arbejdsmiljøklage og vil således ikke gælde for personens eventuelle tidligere eller fremtidige klager over arbejdsmiljøet.

Hvis der gives samtykke til ophævelse af Arbejdstilsynets særlige tavshedspligt efter § 79, stk. 2, må Arbejdstilsynet videregive oplysninger om klagen til arbejdsgiveren og andre, herunder oplysninger om, at Arbejdstilsynet har modtaget en klage, hvem der har klaget, indholdet af klagen, og at Arbejdstilsynet kommer på tilsynsbesøg på baggrund af en klage.

Samtykke til, at Arbejdstilsynets særlige tavshedspligt efter § 79, stk. 2, ophæves, vil også indebære, at klagen over arbejdsmiljøet vil være omfattet af de almindelige regler om aktindsigt efter reglerne i forvaltningsloven og offentlighedsloven.

Til nr. 3

Det fremgår af § 79, stk. 2, i lov om arbejdsmiljø, at Arbejdstilsynet ikke over for arbejdsgiveren eller andre må oplyse, at Arbejdstilsynet har modtaget en klage.

Det foreslås, at der i § 79 efter forslaget til stk. 3 indsættes et stykke 4, hvorefter samtykke efter stk. 3 kun kan gives af en person, der er fyldt 18 år.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at det er en betingelse for at kunne give digitalt samtykke efter § 79, stk. 3, at personen, der ønsker at give samtykke, er fyldt 18 år.

Baggrunden for bestemmelsen er, at klager bør have en vis alder og modenhed for, at det kan forventes, at vedkommende kan overskue konsekvenserne af et samtykke efter § 79, stk. 3. Dermed fastholdes den nuværende beskyttelse af klager, når der er tale om personer under 18 år.

Der vil ikke være undtagelser til bestemmelsen i stykke 4.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2025.

Arbejdsmiljøloven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. arbejdsmiljølovens § 90, og derfor gælder denne lov heller ikke for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	<p style="text-align: center;">§ 1</p> <p>I lov om arbejdsmiljø, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 2062 af 16. no- vember 2021, som senest ændret ved lov nr. 629 af 11. juni 2024, fo- retages følgende ændringer:</p>
<p>§ 79. --- <i>Stk. 2.</i> Arbejdstilsynet må ikke over for arbejdsgiveren eller andre op- lyse, at Arbejdstilsynet har modta- get en klage.</p>	<p>1. I § 79, <i>stk. 2</i>, indsættes efter »klage«: »over arbejdsmiljøet, jf. dog <i>stk. 3</i>«.</p>
	<p>2. I § 79 indsættes som <i>stk. 3</i>: »<i>Stk. 3.</i> En person, der klager over arbejdsmiljøet til Arbejdstilsynet, kan give digitalt samtykke til, at Arbejdstilsynets særlige tavsheds- pligt efter <i>stk. 2</i> ophæves, jf. dog <i>stk. 4</i>. Samtykket kan ikke tilbage- kaldes.«</p>
	<p>3. I § 79 indsættes som <i>stk. 4</i>: »<i>Stk. 4.</i> Samtykke efter <i>stk. 3</i> kan kun gives af en person, der er fyldt 18 år.«</p>